

CWII COSTUMBRE NA WAA NAQUII'
NTAANⁿ JAA NN'Aⁿ.

"UNA COSTUMBRE QUE EXISTE
ENTRE NOSOTROS".

POR
PROFR. JUVENCIO BAUTISTA MORALES

PROPOSITO:

ESTA CONVERSACION SEÑALA LAS IDEAS Y ACTITUDES DEL HOMBRE SOBRE LA MUJER Y SE DEFINE QUE TIENDE A CONSERVAR Y DEFENDER EL PRIVILEGIO FAMILIAR Y CULTURAL, CON RELACION A LA MUJER.

CWII COSTUMBRE NA WAA NAQUII'
NTAA" JAA NN'A"

--Jee" sa 'u re tyjo, ma-
nt'iaya jee" jndye ljo' cwil'aa
jaa nn'a".

--¿Aa yuu' sa 'u re xigoo?
¿Chiuu waa na mant'ia'?

--Aa mant'iaya na jee"
jndye ti'nc'iaaya jee" jmei"-
ndye ti' Requio lcuu ti' na
cwilue ti' na joo ti' cwitsa"-
ntjom ti'.

--¿Chiuu 'ee,¿aa taca"na'
rantsa'ntjom nquii s'a ts'a"?

--Nohii tantsa'ntjom nquii
s'a ts'a" xee" nohii na wendyena

cwitsa'ntjomna ee luua nndi'
nntsjoo. M'a" nt'om nn'a" na
nquieenom na cwitsa'ntjom.
Saa tiyuu' na ljo' ee yuscu
t'maⁿti mach'eeⁿ ticwii xuee,
jo' chii wanaaⁿ na nnc'ooⁿ
cwii ñ'oom, nndaa nntseitsaa"-
ñê xeeⁿ ticjaawee' ts'oom.

--¿Aa yuu' sa 'u re xipo?
Cwa luua' matsei'noⁿ', ndo' ja
maxjeⁿ ja matsa'ntjoⁿya ntyjii,
saa je' matsei'noⁿ'a na mayuu'
luua' macaⁿna'.

--Ee queⁿ, cwenta xeeⁿ na
scu' n'ndiiñ'eeⁿ ts'iaaⁿ na
mach'eeⁿ l'l', ¿chiuu nntsa'-
yu'? ¿Aa nndaa nnaⁿndyu' na

nntsaa' cha'tso ts'iaaⁿmeiⁿ?
Ndo' mati xeeⁿ 'u n'ndii' cha'tso
ts'iaaⁿ na mache' l'ooⁿ mati jom
xocandaa nnts'aaⁿ joona'. Jo'
chi'i na matsjoo ja macaⁿna' tjom
natsaⁿntjooⁿ ndo' tjoom' m'maaⁿ-
ye nequio nn'aⁿ w'aaya. La'ti'
waa na matsjoo njom' 'u re.
Owinkoom' nncwaaya chjoowi' ndaach
chi.

Seiljeii:

Prof. Juvenalio Bautista Morales

Idioma:

Amuzgo de Xochistlahuaca, Gro.

Centro Manuel Gamio

Tlalniquilpan, Hgo.

agosto 1984